

Заданні па тэме “Правапіс галосных *о,э,а,е,ё,я* ў складаных словах”

Заданне № 1. Спішыце, устаўляючы прапушчаныя літары. Графічна растлумачце правапіс галосных у першай частцы складаных слоў.

1. Выс..касортны, ст..гадовы, п..ўвярсты, р..знакаляровы, два..борства, д..браўпарадкаванне, ба..злівец, ч..рнакрылы, зб..жжаўборачны, ф..таздымак, в..лікадзяржаўны, св..еасаблівасць, пр..цілеглы, чырв..наармейскі, п..ўтоны, м..дазбор, рады..завод, м..тагоншчык, дзев..ностатысячны, рады..метрыя, р..ўнабедраны, д..браякасны, др..бнаўласніцкі, шт..дзённы, м..тацыкл, сл..ватворчасць, м..вазнаўца, мар..заўстойлівы, мн..гаграннасць, д..масед.

2. Н..ваўвядзенне, т..нканогі, ар..хападобны, ф..таграфія, л..гкаатлетычны, ва..нурач, м..тавоз, В..лікабрытанія, ст..метроўка, вугл..кіслы, т..рфаўборачны, в..лікарускі, рады..антэна, м..вазнаўства, ба..здольны, п..цімесны, с..белюбства, шыр..катвары, в..далячэнне, с..рцаед, чырв..наармейскі, п..літэхнічны, р..знастайны, в..камгненна, раб..тадаўца, в..гнеўстойлівы, ільн..завод, м..даварэнне, св..жамарожаны, пар..генератар.

Заданне № 2. Утварыце і запішыце складаныя словы. Графічна растлумачце правапіс галосных.

1-я частка	2-я частка
веліка...	...душны, ...княжацкі, ...дзяржаўны, ...свецкі,
вяліка...	...галовы, ...рослы
даўга...	...вечнасць, ...лесце, ...чаканы, ...носы, ...бароды,
доўга...	...тэрміновы, ...шэрсны
нова...	...модны, народжаны, ...сёл, ...запаветны, ...годні,
нава...	...пабудаваны
лёгка...	...выканальны, ...ходны, ...крылы, ...маторны,
легка...	...думны, ...ўзброены
многа...	...плодны, ...галоссе, ...мільённы, ...летні,
мнага...	...значнасць, ...вяковы
зло...	...якасны, ...ўжыванне, ...слоўе, ...языкасць, ...помны
зла...	
каротка...	...тэрміновы, ...грывы, ...хвосты, ...часовы, ...шэрсны,
каратка...	...валосы

Заданне №3. Рашыце словаўтваральныя “прыклады” і запішыце ў адпаведнасці з узорам. Вусна растлумачце правапіс галосных у складаных словах.

1. Узор: лічэбнік + назоўнік = прыметнік: дванаццаць + метр = дванаццаціметровы.

назоўнік + дзеяслоў = прыметнік;
прыслоўе + назоўнік = прыметнік;
лічэбнік + назоўнік = назоўнік;
лічэбнік + назоўнік = прыметнік;
займеннік + назоўнік = назоўнік;
назоўнік + дзеяслоў = назоўнік;
прыметнік + назоўнік = прыметнік;
назоўнік + назоўнік = назоўнік.

Заданне № 4. Запішыце прапанаваныя словы па-беларуску.

1. Недоброкачественный, целеустремлённость, общепромышленный, перстневидный, девятикратный, добрососедский, доброжелатель, змеелов, злободневность, светлоокрашенный.

2. Змеепитомник, добропорядочность, болезнетворность, восьмидесятилетие, болеутоляющий, сереброплавильный, твердокожий, первостепенный, недоброжелатель, тепловыделяющий.

Заданне № 5. Спішыце сказы, утвараючы ад словазлучэнняў, што ў дужках, складаныя прыметнікі і дапасоўваючы іх да назоўнікаў. Вусна растлумачце правапіс складаных слоў. Устаўце прапушчаныя літары.

1. Палаткі з цёмна-з..лёнымі лапінкамі азіміны то ўздымаліся (ціхая плынь) хвалямі, то спаўзалі ў ла..чыны (Т. Хадкевіч). 2. У кустах сноўдаюць (жоўтая галава) каралькі, в..ртлявыя сініцы (В. Хомчанка). 3. Б..роза была ярка-празрыстая, крыштальная і зіхацела на сонцы мноствам (шмат колераў) іскрынак (Я. Зазека). 4. Тыс..чы (розныя галасы) птушак напоўнілі паветра свістам, шч..бетам і цэлымі м..лодыямі (М. Лупсякоў). 5. На ..ным небе зоркі др..гацелі (розныя колеры) агеньчыкамі (Я. Колас). 6. З-пад пачарнеўшага (мінулы год) лісця хутка пакажуцца блакітныя пралескі (В. Міхайлоўская). 7. Спадарожнік! (Чырвоныя зоры) в..шчун даследуе касмічную прастору (Т. Хадкевіч). 8. З шумам і (розны голас) цурчаннем бегла вада пал..вымі межамі (У. Краўчанка). 9. У (зямля, рабіць) важнейшае значэнне маюць збо...авыя і (зерне і бабы) культуры (В. Жучкевіч). 10. Дрэмлуюць (сто гадоў) ..лкі, не калышуцца застыўшыя плакучыя б..розы (Б. Сачанка). 11. Ноч была

цёплая, (ясныя зоры) і маўклівая (Т. Хадкевіч). 12. Зімой з'яўляюцца ў гара..скіх садах і парках (чырвоныя грудзі) сн..гіры (Ф. Рэўзін). 13. То з'явіцца (доўга чакаць) сон..йка, то раптам зноў паваліць снег (Ф. Рэўзін). 14. (Уся ўлада) восень неадступна цікавала за апошнімі праявамі жы...я (І. Навуменка). 15. З в..ршыні на в..ршыню старых ..лін пералятаюць (белы бок) с..рокі (В. Вольскі). 16. У паўналетнім узросце юнакі здавалі (свая асаблівасць) экзамены на му..чынскую сталасць (У. Арлоў). 17. Прайшлі ўжо (дзесяць гадоў), як адгрымелі апошнія гарматныя залпы на б..ларускай з..млі (А. Васілевіч). 18. Жнів..нскім ранкам у падворку (тры кватэры) дома з'явілася новая істота (А. Філатаў).

Заданне № 6. Адзначце радкі, у якіх усе словы напісаны правільна. Запішыце словы, у якіх дапушчаны памылкі, у адпаведнасці з арфаграфічнымі нормаў. Раствлумачце правапіс галосных.

- 1) Дабраахвотнік, жыццярадасны, лягас, краезнаўства, аднагадовы.
- 2) Конегудоўля, стогадовы, белабок, вадалаз, зернясушылка.
- 3) Громаадвод, работадавец, вастраслоў, верхнегартанны, рэдкалесе.
- 4) Насенневодства, дабраторна, процілеглы, шасцістопны, рознародны.
- 5) Рэдканаселены, жыццеўстойлівы, зернясклад, добраахвотніцкі, збожжаўборка.

- 1) Сямізначны, многастаночнік, жаўталісце, чарнабровы, высакародны.
- 2) Стотысячны, дабразычлівы, мовазнаўства, разнакаляровы, тоўстасценны.
- 3) Торфабрыкетны, земляўладальнік, далягляд, зброеносец, дзездольнасць.
- 4) Вадасцёк, дабравольнасць, шэразём, домаўласнік, своечасовы.
- 5) Верхнязёрскі, фатаплёнка, дабрадзеі, славаформа, боепрыпасы.

Заданне № 7. Ад словазлучэнняў утварыце складаныя словы. Раствлумачце правапіс галосных.

Белы твар, увесь народ, буйныя плады, падобны на дугу, два пакоі, малая сям'я, у першую чаргу, Новы год, шырокі экран, залатыя валасы, доўга чакаць, шырокія плечы, шэрыя вочы, доўгая барада, доўга чакаць, вечна зелянец, кароткі час, сто гадоў, вада спадае, лясны матэрыял, шкло рэзаць, высокая адукацыя, здольны да працы, цяжка даступіцца, устойлівы да вады, шмат паверхаў.